

Finanspolitiske rammer og økonomiske fremskrivninger

Niels Storm Knigge, økonom i tænketanken Kraka
(tidligere i Kontor for Økonomisk Politik i FM)

Oversigt

- Finanspolitiske rammer
- Finanspolitisk holdbarhed
- Fremskrivningsprincipper
- Langsigtede udfordringer

Finanspolitiske rammer

- Finanspolitisk holdbarhed
 - Overholdelse af intertemporal budgetrestriktion
- Mål i planlægningsperioden – strukturel balance i 2025
- Budgetlov
 - Medium Term Objective - undergrænse for strukturel saldo i planlægningsperioden
 - Udgiftslofter
 - DØRs overvåger
- Forsigtighedsprincip

Fremskrivninger

- Korte fremskrivninger, Økonomisk Redegørelse, 3 gange årligt (indeværende år +1 – 2 i december) i øjeblikket i regi af Økonomi- og Indenrigsministeriet
- Langsigtede planer: DK2010, DK2015, RP2020 og ”Danmark i arbejde” (2020), Vækstplan DK (også 2020), Helhedsplan 2025, Vækst og Velstand 2025 (VLAK)
- Årlige konvergensprogrammer (KP)
- Ved fastlægges af nyt udgiftsloft (første gang udgiftsloftet for 2021 i efteråret 2017)
- I praksis laves en fuld kørsel til 2100 i forbindelse med alle ØR og til KP samt hvis evt. langsigtede planer kommer uafhængigt af ØR/KP

Om langfristede fremskrivninger

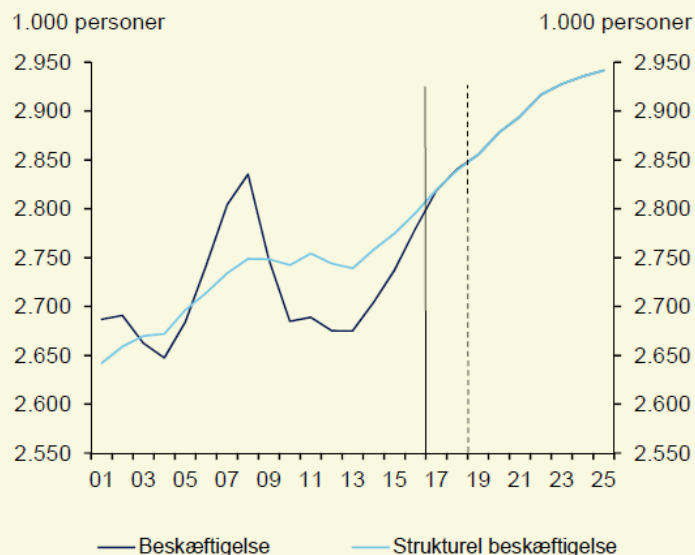
- Tjek opfyldelse af finanspolitiske rammer givet ny information og nye initiativer
 - Planlægningshorisont (pt. til 2025)
 - HBI forudsætter: Beregningsteknisk (efter 2025)
- Fastlæggelse af udgiftslofter og Konvergensprogram til EU
- Skabe fokus på langsigtede udfordringer: fx demografi og udtømning af oliereserver i Nordsøen
- Godt planlægningsredskab med klare rammer og fokus på det langsigtede

Om langfristede fremskrivninger

Faktisk og strukturel beskæftigelse

Figur 1.2

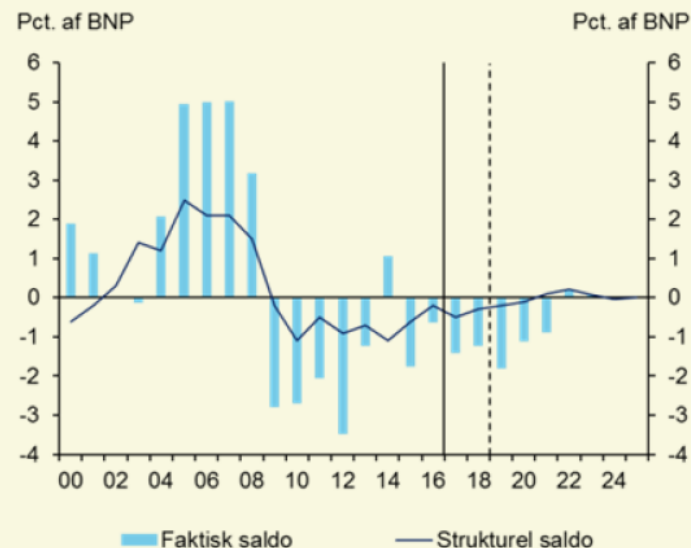
Faktisk og strukturel beskæftigelse, 2001-2025

Faktisk og strukturel saldo

Figur 1.5

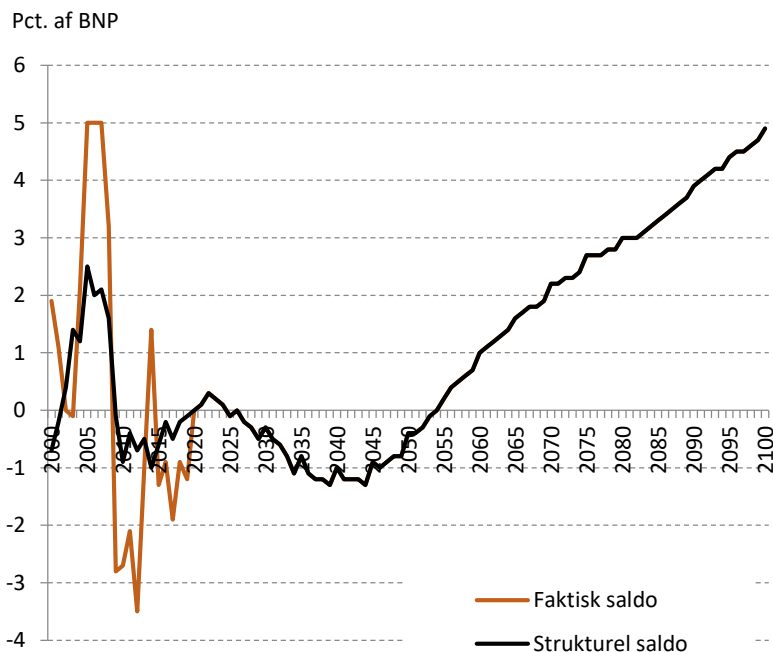
Faktisk og strukturel offentlig saldo, 2000-2025

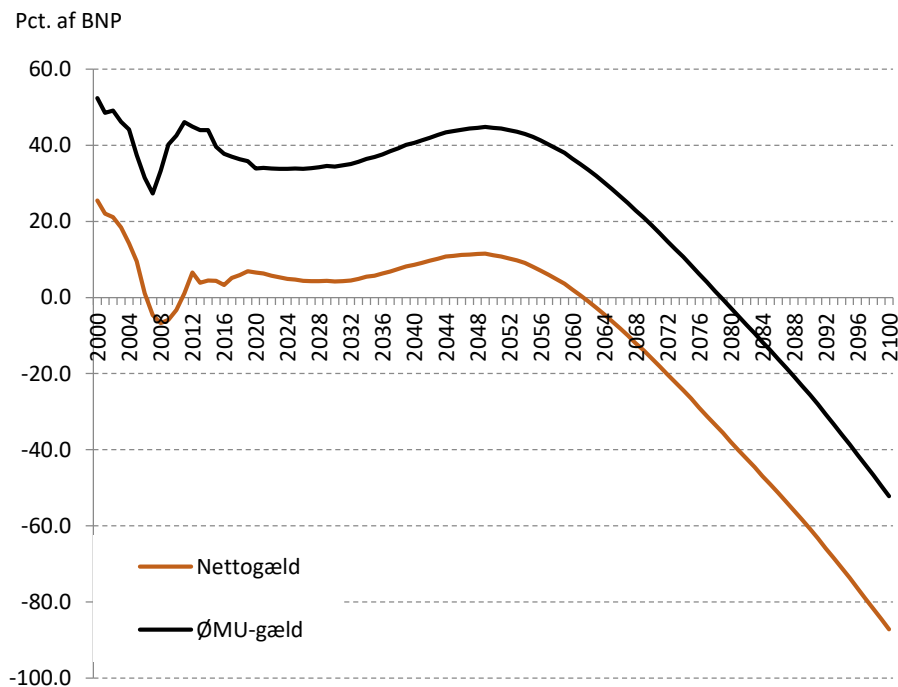
Kilde: Opdateret 2025-forløb: august 2017

Om langfristede fremskrivninger

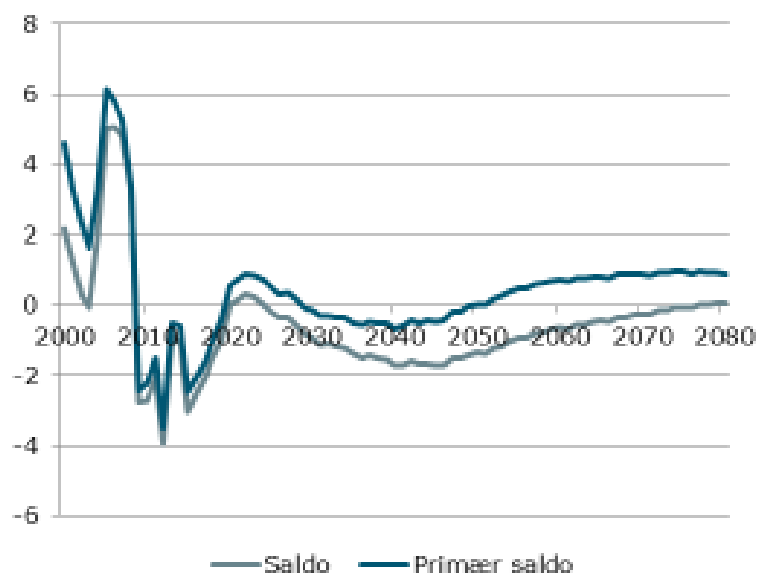
Offentlig saldo, pct. af BNP

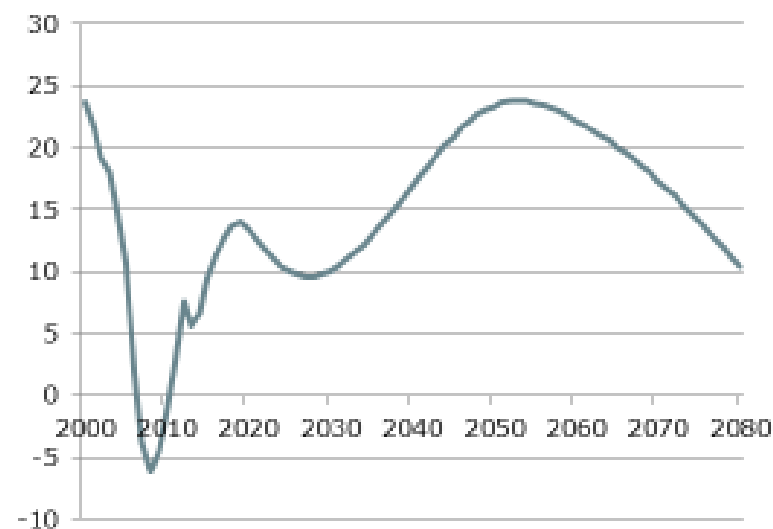
Offentlig gæld, pct. af BNP

Offentlig saldo, pct. af BNP

Offentlig nettogæld, pct. af BNP

Kilde: Opdateret 2020-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2018

Strukturel saldo

- Den faktiske saldo svinger meget over tid, fx
 - Konjunkturer
 - Nordsøindtægter
 - Pensionsafkastbeskatning
 - Engangsforhold
- Strukturel saldo skønner over den offentlige saldo i en normal situation – ikke en ligevægtssaldo.

Strukturel saldo

Tabel 1.7

Fra faktisk til strukturel saldo

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2025 ⁶⁾
Pct. af BNP							
1. Faktisk saldo	-0,6	-1,4	-1,2	-1,8	-1,1	-0,9	0,0
<i>Heraf bidrag til den faktiske saldo fra</i>							
2. Konjunkturgab	-0,5	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-
3. Selskabsskat ¹⁾	0,4	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	-
4. Registreringsafgift	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	-
5. Pensionsafkastskat	0,6	-0,8	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-
6. Nordsøindtægter ²⁾	-0,7	-0,4	-0,2	-0,2	0,0	0,0	-
7. Netto rentebetalinger og udbytter ¹⁾	-0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	-
8. Specielle budgetposter ³⁾	0,2	0,0	-0,2	-0,4	-0,2	0,0	-
9. Øvrige forhold ⁴⁾	-0,3	-0,1	-0,1	0,0	0,1	0,0	-
10. Strukturel saldo (1-2-3-4-5-6-7-8-9)⁵⁾	-0,2	-0,5	-0,3	-0,2	-0,1	0,0	0,0

Strukturel saldo...

- 1) Ekskl. indtægter vedr. nordsoaktiviteter.
- 2) Det strukturelle niveau for 2016-2020 korrigeres med ændringen i den varige virkning i forhold til den mellemfristede fremskrivning i forbindelse med Opdateret 2020-forløb, september 2015, jf. notatet "Metodejustering for strukturelle indtægter fra Nordsoen" på www.fm.dk. Korrektionen svarer til 0,02-0,09 pct. af BNP i 2016-2020. Herudover justeres provenuet for de direkte konsekvenser for nordsoindtægterne i 2017-2020 af den indgåede aftale om genopretning af Tyra-feltet.
- 3) Der indgår en korrektion for ekstraordinær udbetaling af efterlønsbidrag i 2018 på godt 5 mia. kr. i forlængelse af Aftale om flere år på arbejdsmarkedet (juni 2017). Endeligt indgår en korrektion på ca. 9 mia. kr. i 2019 og ca. 4½ mia. kr. i 2020 som aftaler tilbagebetaling vedr. ejerboliger og erhvervsjendomme, hvor der er betalt for meget skat af for høje vurderinger mv.
- 4) Indeholder korrektion for PSO-afgiften, forskelle i tilsagnsniveau og aflob for udviklingsbistanden. Herudover korrigeres der for følgende engangsforhold: Afledt af skatterabatten vedr. omlægning af eksisterende kapitalpensioner anslås de ordinære indtægter at være fremrykket med hhv. godt 5 mia. kr. i 2013 og godt 2 mia. kr. i 2014 fra perioden 2015-2019. Herudover korrigeres der for ændret indfasning af EU-rabatten mellem 2015 og 2016 svarende til korrektionen af udgiftslofterne. Øvrige forhold omfatter desuden en omregning af strukturel saldo i pct. af faktisk BNP til pct. af strukturelt BNP. I 2015 og 2016 er der korrigeret for nye oplysninger om de offentlige indtægter, som endnu ikke vurderes afspejlet i Danmarks Statistiks opgørelse af den faktiske offentlige saldo. I 2018-2021 er der endvidere korrigeret for investeringen i kampfly, som planlægges i perioden 2021-2026, men påvirker den strukturelle saldo gennem et syvårs glidende gennemsnit.
- 5) Strukturel saldo opgjort i pct. af strukturelt BNP.
- 6) Efter 2021 fremskrives de offentlige indtægter og udgifter ud fra beregningstekniske principper og forudsættes således strukturelt.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Medium Term Objective (MTO)

- MTO: Underskud på den offentlige strukturelle saldo på højest $\frac{1}{2}$ pct. af BNP frem mod 2025.

Styring efter strukturel saldo:

- sikrer mod overskridelse af Stabilitets- og Vækstpagtens 3 pct. grænse for faktisk saldo ved normale lavkonjunkturer
- sikrer symmetrisk finanspolitik over konjunktoren (automatiske stabilisatorer, ulemper ved styring efter faktisk saldo og gæld)
- Lægger begrænsning på diskretionær finanspolitik og forskudt finansiering – kan fraviges under exceptionelle omstændigheder

Udgiftslofter

- Særskilte lofter for udgifter i stat, kommuner og regioner
- Vedtages af Folketinget ved lov
- Dækker rullende 4-årig periode – 2021 loftet fastlægges i forbindelse med FL18
- Fastsættes med udgangspunkt i en fremskrivning af dansk økonomi med hensyntagen til øvrige finanspolitiske målsætninger
- Sanktioner ved overskridelser
- DØRs vurderer om lofterne overholdes og er afstemt med udsigterne for dansk økonomi

Udgiftslofter

- Omfatter en bred vifte af offentlige udgifter (ca. $\frac{3}{4}$ af de offentlige udgifter)
- Fastsættes som reale lofter – opregnes til budgetårets pris- og lønniveau
- Undtaget er blandt andet:
- Ledighedsrelaterede udgifter: dagpenge, kontanthjælp, aktivering
- Offentlige anlægsinvesteringer (store projekter, udgifternes tidsmæssige fordeling, diskretionær FP)
- Renteudgifter

Forsigtighedsprincip ?

Forsigtighedsprincip

Frederik I. Pedersen @3Ffip · 31. aug.

Svarer @3Ffip

.@Finansmin Gælder "**forsigtighedsprincippet**" kun i forhold til udgifter, men ikke ift. skattelettelser ?#dkpol #dkøko

Kapitel 7 De finanspolitiske rammer i Danmark

Budgetloven sætter samtidig rammer for udformningen af aktiv (eller diskretionær) stabiliseringspolitik, jf. *kapitel 8*. Blandt andet vil udgiftslofterne bidrage til at sikre tilbageholdenhed i gode tider, og derigennem bidrage til at finanspolitikken er symmetrisk over konjunkturerne.

Boks 7.1
Hovedpunkter

- De overordnede rammer for finanspolitikken i Danmark udgøres af budgetloven og 2020-planen. Rammerne sætter konkrete mål for den offentlige økonomi i form af mindst finanspolitisk holdbarhed, mindst strukturel offentlig balance i 2020, årlige strukturelle underskud på højst 1/4 pct. af BNP og overholdelse af udgiftslofterne. Danmark lever i vidt omfang op til de generelle anbefalinger fra EU, OECD og IMF om god praksis for de finanspolitiske rammer.
- Med det i budgetloven indbyggede forsigtighedsprincip kan den planlagte udvikling i de offentlige udgifter udelukkende baseres på de reformer og finansieringstiltag, der er fundet flertal for i Folketinget. Det er et vigtigt disciplinerende element i planlægningen af udgiftspolitikken.

1 2

Niels Arne Dam og 12 andre følger

Pelle Dragsted @pelledragsted · 5. sep.

Svarer @JoachimBOlsen @emilnielsen og 2 andre

Jeg foretrækker et dobbelt **forsigtighedsprincip**. Fuld finansiering af lavere skat. Sikkerhedsmargin på provenue af højere skat.

1 1 2

Niels Arne Dam og 19 andre følger

Benny Engelbrecht @BennyEngelbrech · 29. jun. 2015

På den nye regerings første arbejdsdag dropper de **forsigtighedsprincippet** ved at indføre BJ-ordning uden håndfast finansiering #dkpol

7 9 16

Forsigtighedsprincip

- Indregning af finansieringsbidrag i økonomiske fremskrivninger forudsætter, at der er indgået politisk bindende aftale om konkret tiltag -> politikændringer kræver finansiering
- Bidrag fra reformer mv. indregnes efter tilbageløb og adfærd
- Tilrettelæggelsen af skatte- og udgiftspolitik foretages under øvrige finanspolitiske rammer (det vil sige: ikke fuld tidsmæssig uafhængighed mellem indtægter og udgifter i fuldt finansieret politikomlægning)

Forsigtighedsprincip

FØR

2010-plan og 2015-plan

Holdbare offentlige finanser

**Ønsket vækst i det offentlige forbrug og
øvrige finanspolitiske prioriteringer**

Udmøntet reformkrav

NU

2020-plan og forsigtighedsprincip

Holdbare offentlige finanser

**Reformer og finansieringstiltag
med flertal i folketinget**

Planlagt udgiftsprofil

**Udgiftslofter for stat, kommuner
og regioner**

Finanspolitisk holdbarhed

- En holdbar finanspolitik kræver, at den politik, der er besluttet frem mod den mellemfristede planlægningshorisonts udløb, kan fastholdes uændret derefter
- Uden at den offentlige nettogældskvote stiger eksplosivt
- Finanspolitisk holdbarhed forudsætter, at den offentlige sektors intertemporale budgetrestriktion overholdes
- Finanspolitisk holdbarhed måles ved holdbarhedsindikatoren (HBI)

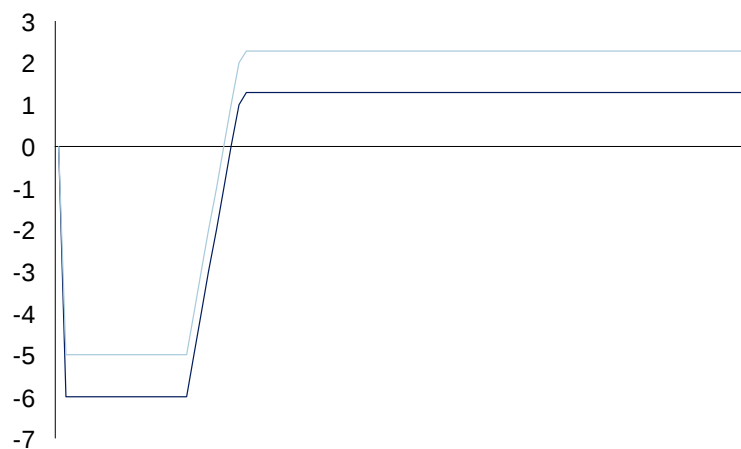
Holdbarhedsindikatoren

- Definition (holdbarhedsindikatoren):

Den permanente ændring i den offentlige primære saldo (målt i pct. af BNP), der for en given saldoprofil er nødvendig for at den offentlige intertemporale budgetrestriktion er overholdt med lighed

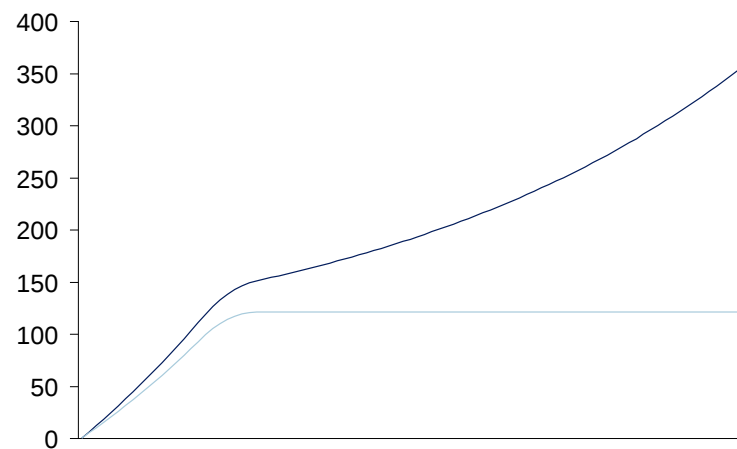
Holdbarhedsindikatoren

Primær saldo (pct. af BNP)

– Underholdbart forløb – Holdbart forløb

Nettogæld (pct. af BNP)

– Underholdbart forløb – Holdbart forløb

Holdbarhedsindikatoren

- Udgangspunktet er akkumulationsligning for stat og kommuners nettogæld og BNP-udviklingen:

$$1) \quad B_t = (1 + i_t) \cdot B_{t-1} - PS_t$$

$$2) \quad Y_t = (1 + g_t) \cdot Y_{t-1}$$

Hvor:

B_t - offentlig nettogæld

i_t - nominelrente

PS_t - Primær offentlig saldo

Y_t - BNP

g_t - BNP-vækstrate

Holdbarhedsindikatoren

- Gældskvoten, b_t , kan pba. 1) og 2) skrives som

$$3) \quad b_t = (1 + q_t)b_{t-1} - ps_t$$

Hvor "lower case" udtrykker en variabel som pct. af BNP og:

$$1 + q_t = \frac{1 + i_t}{1 + g_t}$$

- er den vækstkorrigerede rente eller merrealrenten

Holdbarhedsindikatoren

- Ved iterativ substitution i 3) findes, at den tilbagediskonterede værdi af gældskvoten til et hvert tidspunkt T kan skrives som:

$$4) \quad d_{t,T} b_{t+T} = b_{t-1} - \sum_{j=0}^T d_{t,j} p s_{t+j}$$

- hvor

$$d_{t,j} = \left[\prod_{i=0}^j (1 + q_{t+i}) \right]^{-1}$$

- er den vækstkorrigerede diskonteringsfaktor fra periode $t+j$ til t

Holdbarhedsindikatoren

- Solvensbetingelse

$$5) \lim_{T \rightarrow \infty} d_{t,T} b_{t+T} \leq 0$$

- Indsættes 5) i 4) for $T \rightarrow \infty$ findes den intertemporale

$$6) \sum_{j=0}^{\infty} d_{t,j} p s_{t+j} - b_{t-1} \geq 0$$

- Budgetrestriktion for stat og kommuner

Holdbarhedsindikatoren

- Jf. definitionen af holdbarhedsindikatoren

$$\sum_{j=0}^{\infty} d_{t,j} (ps_{t+j} - HBI) - b_{t-1} = 0 \Leftrightarrow$$

$$7) \quad HBI = \left(\sum_{j=0}^{\infty} d_{t,j} \right)^{-1} \left(\sum_{j=0}^{\infty} d_{t,j} ps_{t+j} - b_{t-1} \right)$$

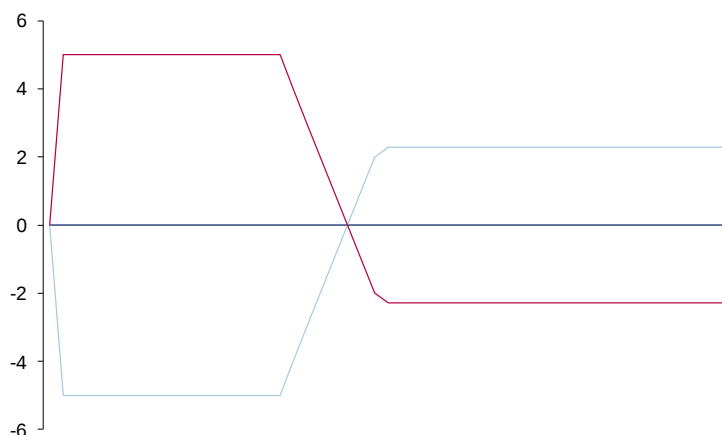
Fortolkning af HBI

- $HBI > 0$; Overholdbar
 - $HBI < 0$; Underholdbar
 - $HBI = 0$; Holdbar finanspolitik
-
- HBI-målet omsættes som tider til mia. "fastpris-kroner" ved at gange med strukturelt BNP i et givet år
 - Holdbarhedsmålsætningen lægger i sig selv kun ret svage bånd på fremtidige budgetunderskud og gældsudvikling

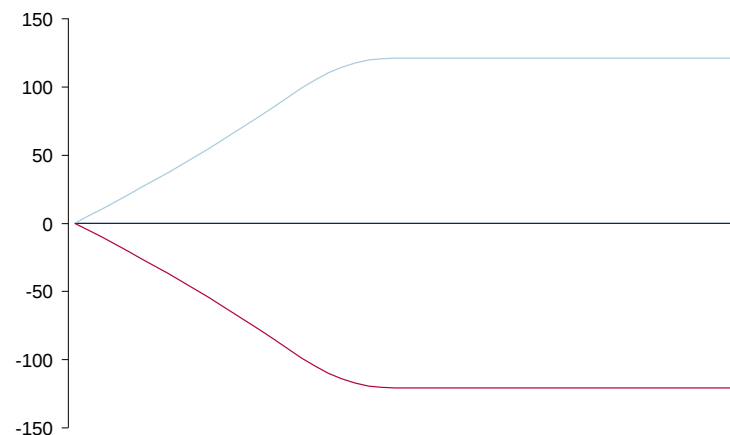
Holdbarhed er en svag begrænsning

- Tre forløb for primær saldo og nettogæld med $HBI = 0$

Primær saldo (pct. af BNP)

Nettogæld (pct. af BNP)

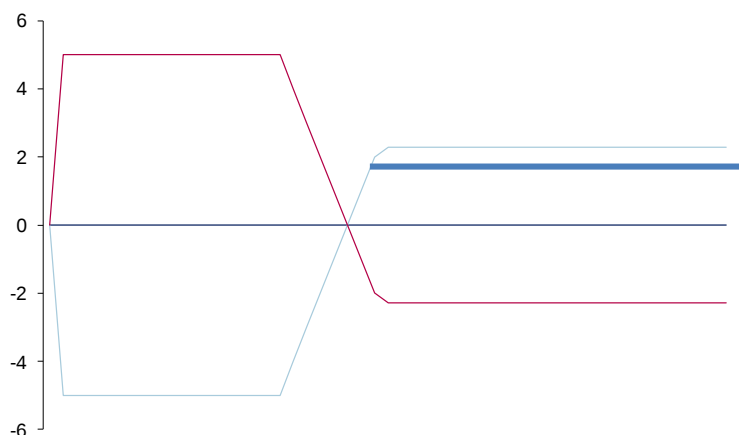

- Usikkerhed, Troværdighed, ØMU-gæld
- Mellemfristede finanspolitiske målsætninger centrale

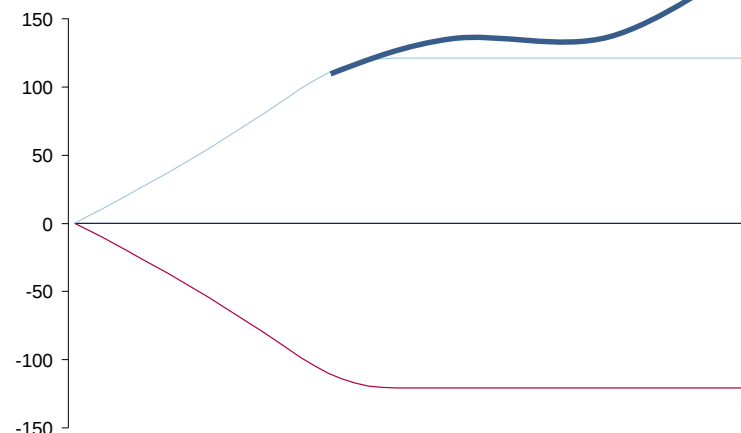
Holdbarhed er en svag begrænsning

- Tre forløb for primær saldo og nettogæld med $HBI = 0$

Primær saldo (pct. af BNP)

Nettogæld (pct. af BNP)

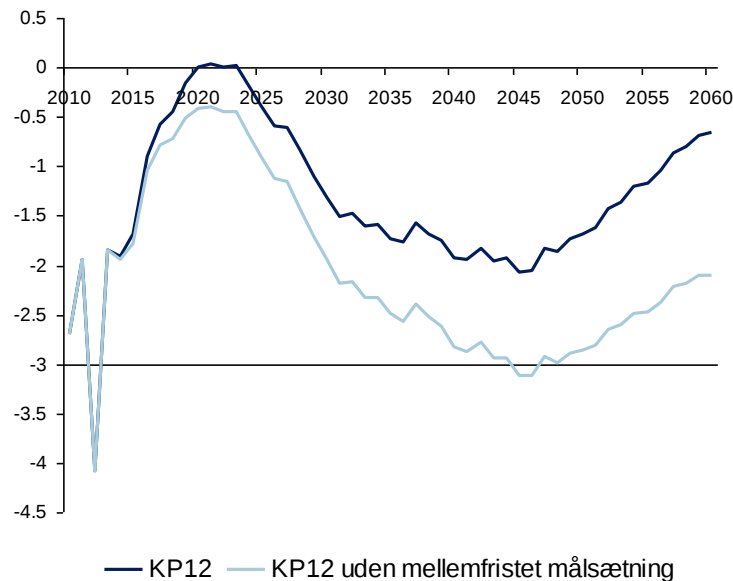

- Usikkerhed, Troværdighed, ØMU-gæld
- Mellemfristede finanspolitiske målsætninger centrale

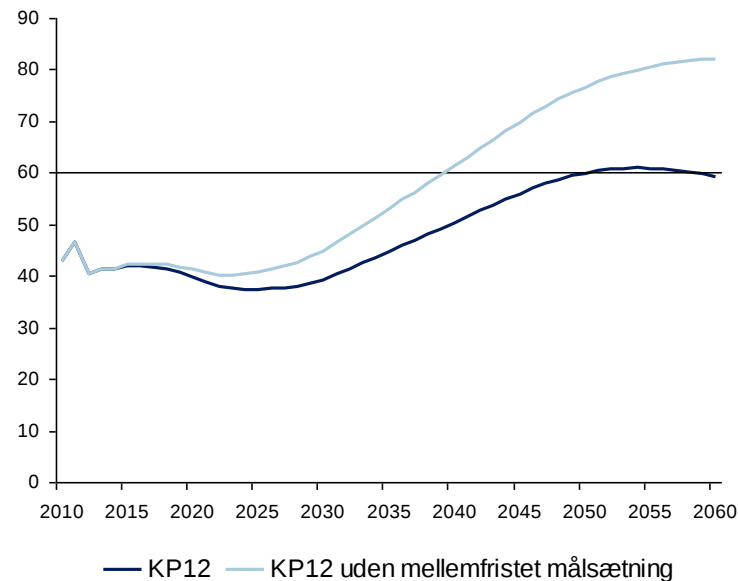
Hængekøjen

- Indtil for ganske nylig var ”hængekøjen” en akut bekymring for planlægningen af finanspolitikken

Saldo (pct. af BNP)

ØMU-gæld (pct. af BNP)

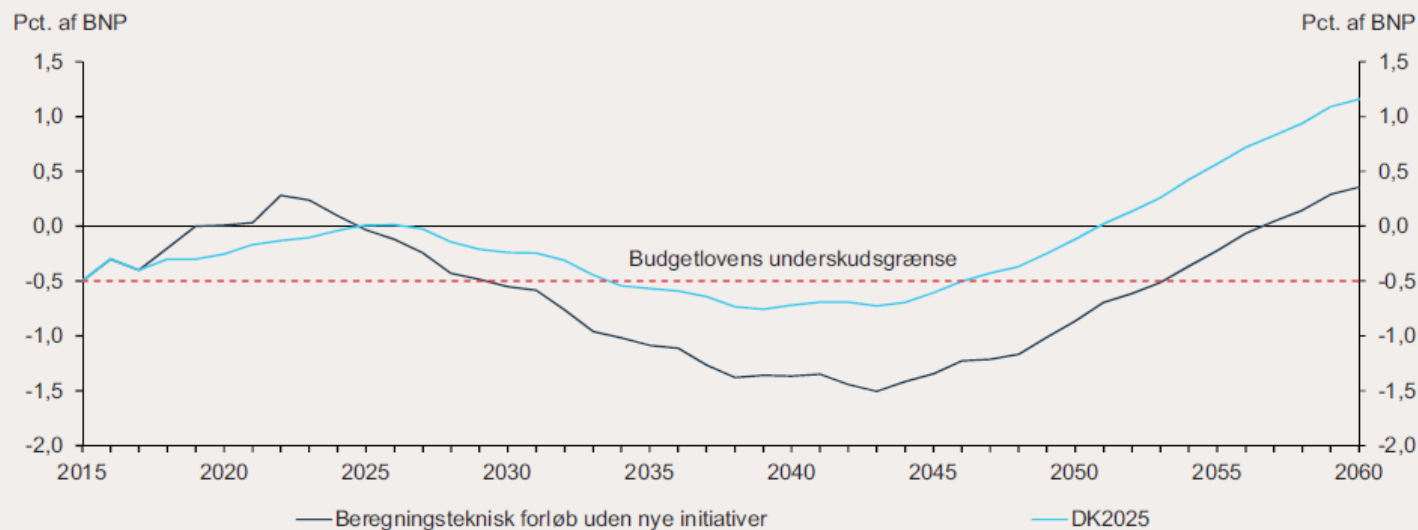

Hængekøjen

- Hængekøjen, august 2016

Figur 1.3

2025-planen håndterer en stor del af hængekøjeudfordringen

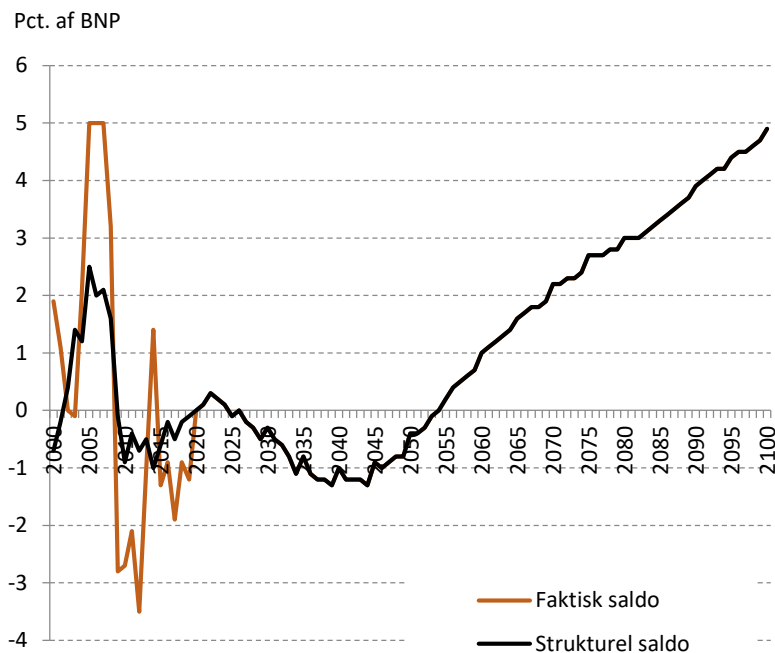
Anm.: Figuren viser udviklingen i den strukturelle offentlige saldo.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

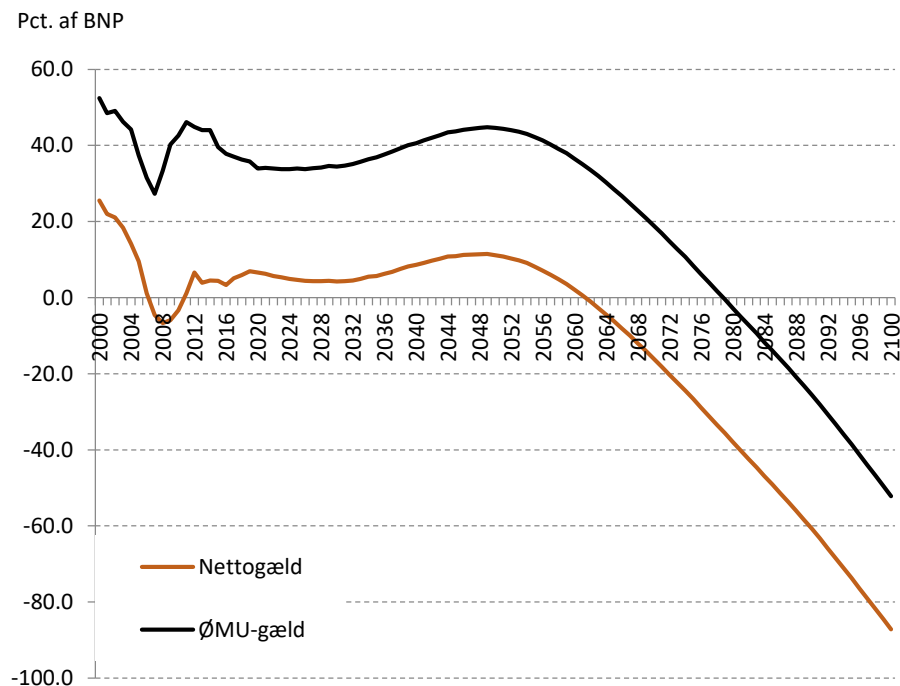
Hængekøjen

- Hængekøjen, april 2017

Offentlig saldo, pct. af BNP

Offentlig gæld, pct. af BNP

Kilde: Konvergensprogram 2017

Holdbarhedsindikatoren

HBI måler nødvendig forskydning af primær saldoprofil der skal til for at offentlig budgetrestriktion er opfyldt med lighed, og bestemmes af

- Vækstforudsætninger
- Renteforudsætninger (og omvurderinger)
- Primær saldo
- Initial gæld

Lange fremskrivninger

- Fremskrivningerne foretages med ADAM som overordnet modelramme
- Med input fra en række detaljerede forsystemer fx:
 - Befolkningsfremskrivning
 - DREAMs pensionsmodel
 - Energistyrelsens basisfremskrivning
 - Offentlige renteudgifter fra NB
 - Andre eksterne input

Lange fremskrivninger

Generelt stor usikkerhed

- Demografi – Levetid, beskæftigelse, overførsler mm
- Pensioner – udskudte skatter
- Nordsøproduktion
- Tilbagetrækningsregler (velfærdsaftalen/tilbagetrækningsaftalen)
- Energimålsætninger og -effektiviseringer

Men ellers:

- Uændret politik og beregningstekniske forudsætninger efter 2025

Renteforudsætninger

- Rentesatser forudsættes gradvist at stige til 4,5 pct. (+/-) p.a. frem til planlægningshorisontens udløb – konstante herefter
- Centrale for diskontering med de anvendte forudsætninger er merrealrenten ca. 1.5 pct.
- Betydning for afkast på finansiell formue og dermed fremtidigt provenu fra PAL-beskatning, beskatning af pensionsudbetalinger og beskatning nettokapitalindkomst
- Ikke at forveksle med offentlige nettorenteudgifter, der også afhænger af fordringernes løbetid

Offentligt forbrug

- Instrument til realisering af mellemfristet mål

Grundlæggende fremskrivningsprincip - langt sigt:

- Uændret nominel varekøbskvote
- Udgiften pr. bruger følger lønudviklingen – beskæftigede pr. bruger (offentlig og privat) er konstant

”Uændrede nominelle servicestandarder” – finanspolitisk neutral antagelse: Konstant befolkningssammensætning -> offentligt forbrug udgør en konstantandel af BNP

- Brugergrundlaget bestemmes på baggrund af den demografiske udvikling (demografisk træk)

Offentligt forbrug - realvækst

- Offentlig lønvækst følger privat lønvækst, så

$$\frac{CO}{CO_{-1}} = (1 + w) \cdot \frac{dem}{dem_{-1}}, \text{ nominel offentlig forbrugsvækst}$$

$$\frac{fCO}{fCO_{-1}} = \frac{1+w}{1+p_{co}} \cdot \frac{dem}{dem_{-1}}, \text{ real offentlig forbrugsvækst}$$

- Prisen på en enhed offentligt forbrug vokser derfor (forsimplet) med: $D(PCO) = 1/3 \cdot 1.8 + 2/3 \cdot 3.05 = 2.6$
- Dermed giver den beregningstekniske regel plads til realvækst på ca. 0.4 pct. årligt

Demografisk træk - brugergrundlaget

5 hovedgrupper af offentligt forbrug:

- Undervisning
- Sundhedsvæsen
- Social beskyttelse
- Fritid, kultur mm.
- Kollektivt offentligt konsum

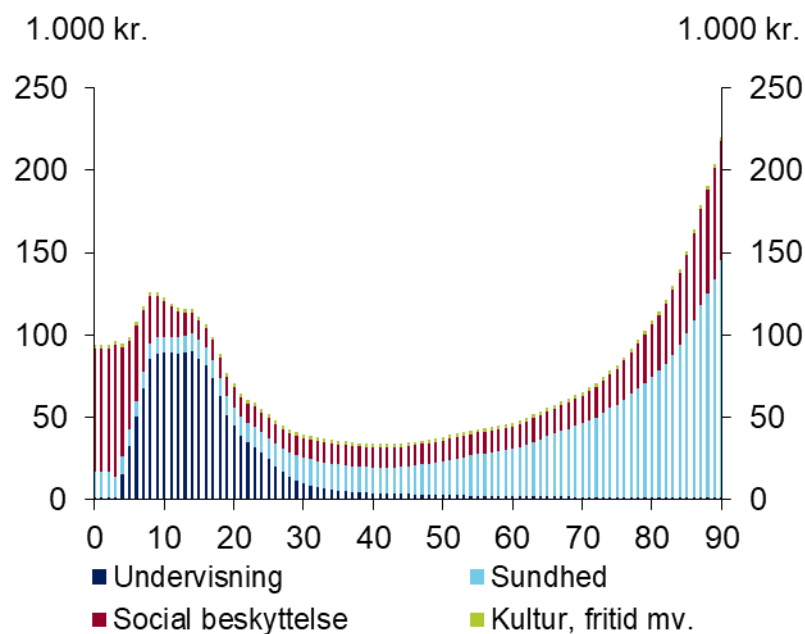
Brugergrundlag for 1.-4. bestemmes af aldersbetinget demografisk træk

Kollektivt konsum følger befolkningen

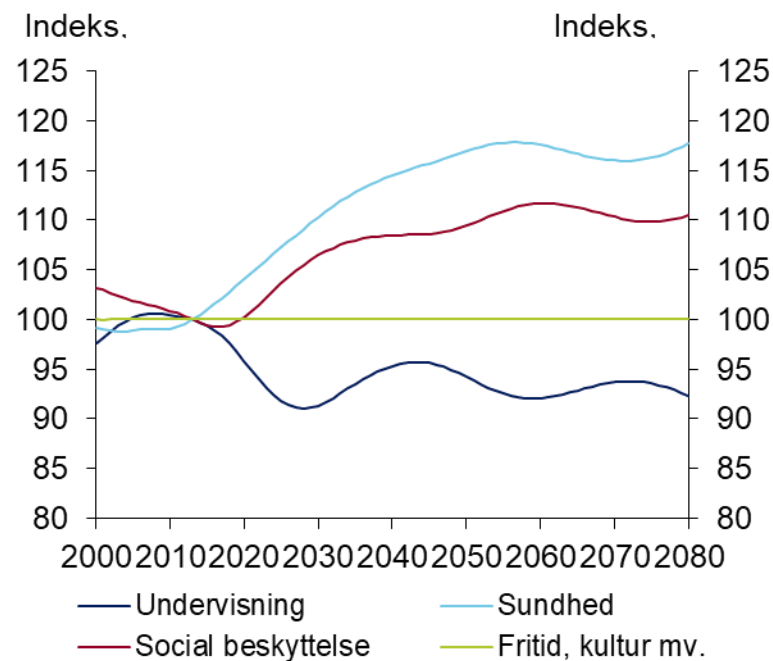
Demografisk træk

- Bestemmes ved sammenvejning af befolkningsudvikling og aldersfordelte udgifter

Aldersbetinget offentligt forbrug
pr. person (2012)

Demografisk træk på individuelt
Konsum pr. person i bef.

Sund aldring

Forudsætning:

- Øget levetid -> bedre helbredstilstand

Baggrund:

- Internationale analyser finder 5x højere hospitalsudgifter for 70-79 årige, der dør i løbet af et år, end 70-79 årige med mere end 3 års restlevetid
- Tilsvarende for andre aldersgrupper og andre helbredsrelaterede udgiftsområder

Indkomstoverførsler

Grundlæggende:

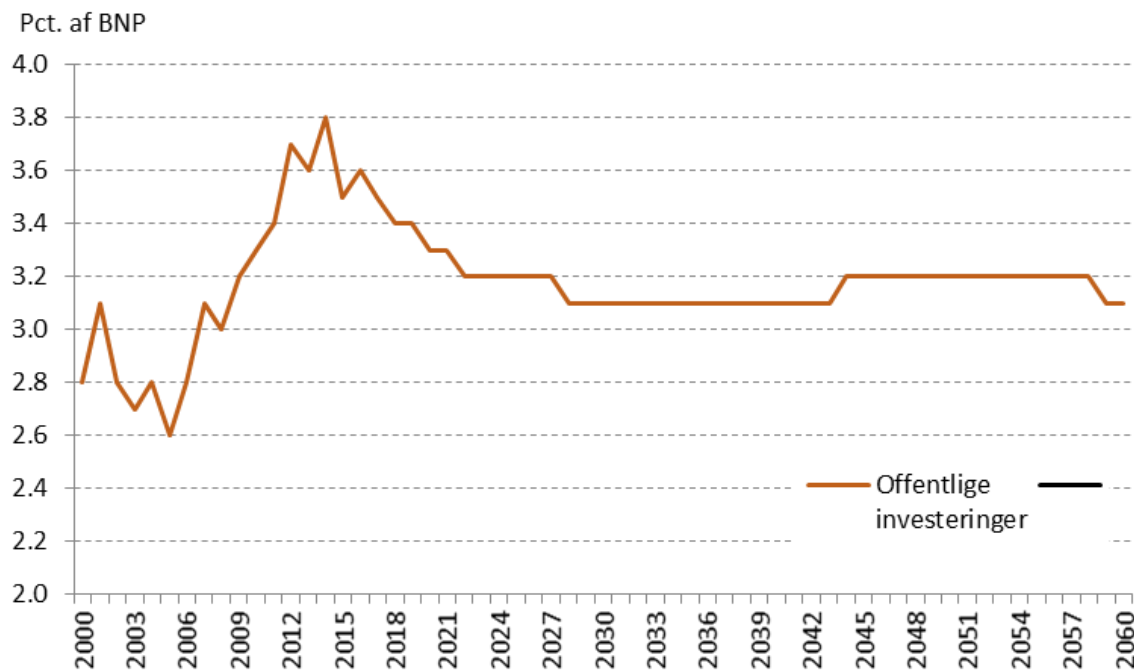
$\text{overførsel}_i = \text{satsregulering} \cdot \text{sats}_i \cdot \text{modtagere}_i$

i - løber over typer af overførsler

- Antal modtagere bestemmes som fast andel af befolkning (opdelt på køn, alder og herkomst)
- For dagpenge og kontanthjælp til ledige uden dagpengeret er basen ledigheden
- Satsreguleringen følger lønudvikling
- Dermed vil overførslerne udgøre konstant BNP-andel ved uændret befolkningssammensætning
 - Dog: Vedtaget mindreregulering efter planlægningshorisont tillades nu (fra KP17) i fremskrivningen
- Modregning i folkepension og boligydelse

Offentlige investeringer

- Mellemfristet sigt – Fonde, fremrykninger, puljer mm.
- Langt sigt – Konstant nominelt K/Y-forhold i den offentlige produktion Demografi i de offentlige investeringer
- KP17:

Skatter

Generelt

Mellemfristet sigt:

- Fremskrivning af provenuer pba. ændringer i skattesatser og skattebaser
- Indfasning af skattereform (Forårspakke 2.0 og SR2012)
- Genopretningsaftalen, vækstplaner, registreringsafgift og ...
- PSO-aftale fra 2016
- Boligskatteaftale fra 2017
- Evt. kommende reformer

Skatter

Langt sigt – uændrede skatteregler

- Provenuer følger udviklingen i skattebaserne
- Pensionssystemet rolle
- Nordsøprovenuer

Igen tillades det at politiske aftaler virker udover planlægningshorisonten

Pensioner og skatter

- Pensionsfremskrivning (DREAMs pensionsmodel mod.)
- Skattemæssige fradrag for pensionsindbetalinger og beskatning af pensionsudbetalinger -> væsentlig del af pensionsformuen udgøres dermed af udskudte skatter
- Ingen betydning for primær saldo år for år ved fuldt indfaset pensionssystem og konstant befolkningssammensætning

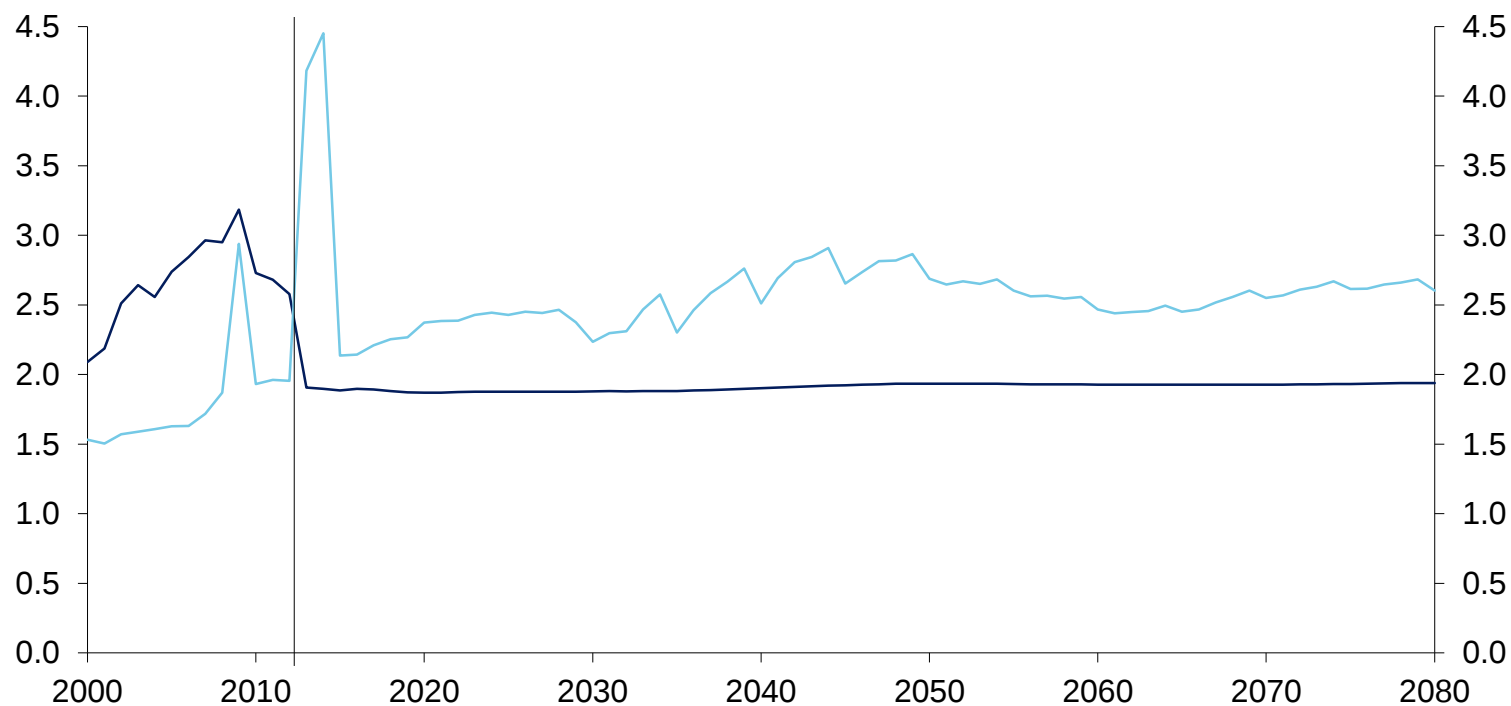
Pensioner og skatter

- Lavere skatteindtægter på kort sigt i forbindelse med indfasning af arbejdsmarkedspensionerne og højere skatteindtægter i takt med at årgange med store pensionsopsparinger pensioneres
- Skatteprovenu fra pensionsudbetalinger er højt, når der er mange pensionister
- Beskatning af pensioner på udbetalingstidspunktet øger mulighed for indkomstudjævning over livsforløbet. Det sikrer, at progressionen i indkomstbeskatningen i højere grad virker på livsindkomsten i stedet for den løbende indkomst

Pensionsbeskatning

Pct. af BNP

Pct. af BNP

— Skatteværdi af fradrag for pensionsindbetalinger

— Skat af pensionsudbetalinger

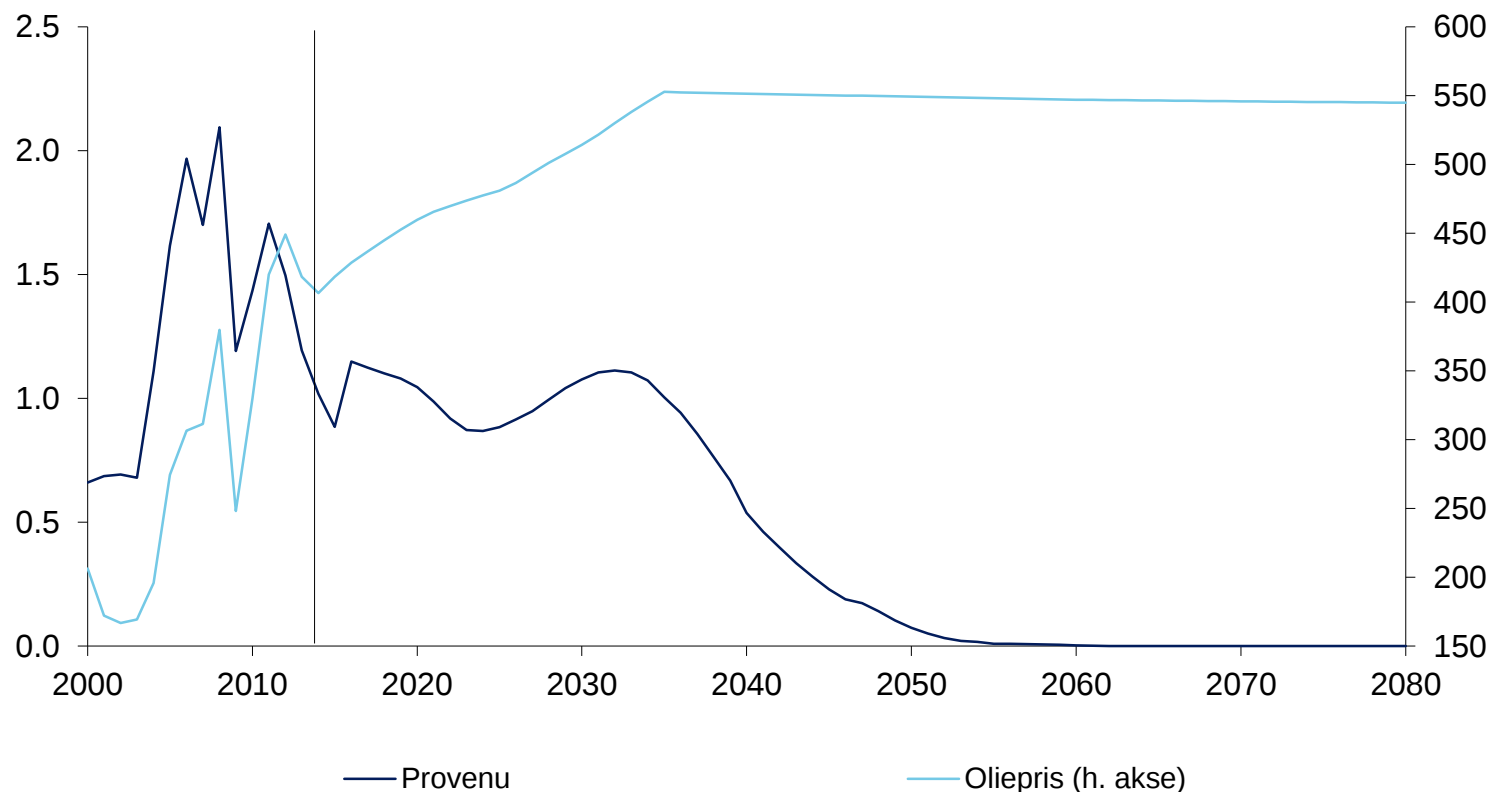
Nordsøprovenuer

- Oliepriser – ”World Energy Outlook”, IEA og prisen på futures (middel)
- USD-kurs - Fremskrives konstant
- Produktion – ”Danmarks Olie- og gasproduktion”, ENS
- Skatteprovenuer beregnes på baggrund af gældende regler

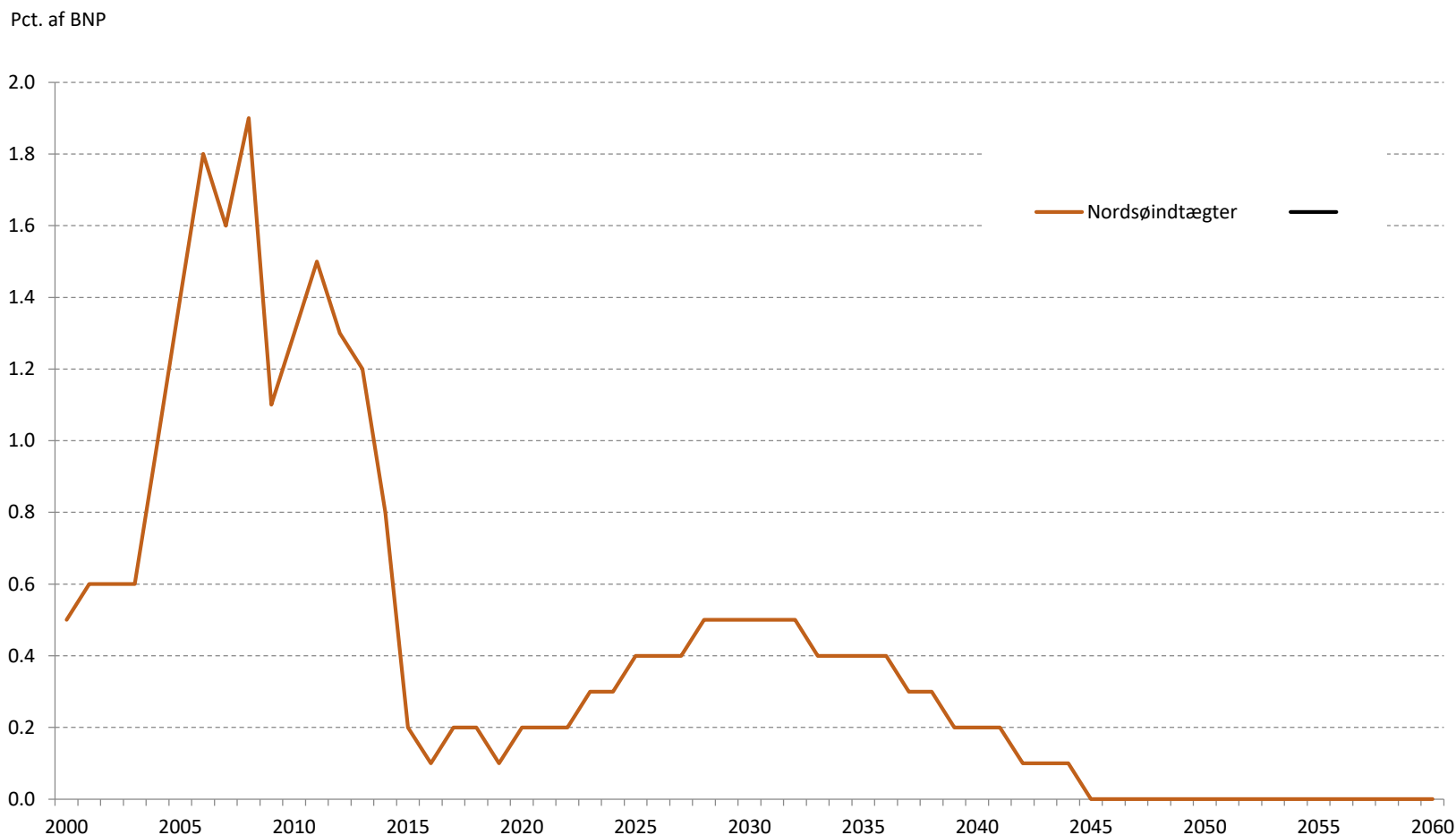
Nordsøprovenuer – gammel figur

Pct. af BNP

Kr. pr. tønde, 2014-niveau

Nordsøprovenu er markant nedsat

Kilde: Konvergensprogram 2017

Offentlige indtægter og udgifter, opsummering - beregningsteknisk

- Offentlige indtægter og udgifter udgør som udgangspunkt uændrede BNP-andele ved uændret demografisk sammensætning
- Offentlige udgifter er følsomme for ændringer i den demografiske sammensætning – demografisk træk
- Offentlige indtægter følger som udgangspunkt BNP, dog undtaget
 - Effekter fra beskatning af nettopensionsindbetalinger og indfasning af arbejdsmarkedspensioner
 - Nordsø
 - Energimålsætning og energieffektiviseringer

Langsigtede udfordringer

- Den massive forbedring af HBI og formindskelse af hængekøjen har givet mindsket fokus (og behov for fokus) på de langsigtede udfordringer
- Hvad har forbedret hængekøjen så meget på så kort tid?

Det har en række elementer som svækker eller er neutrale på kort sigt, men som giver neutrale eller positive udsigter på lang sigt. Mekanismen? Husk det er givet saldomål i 20/25

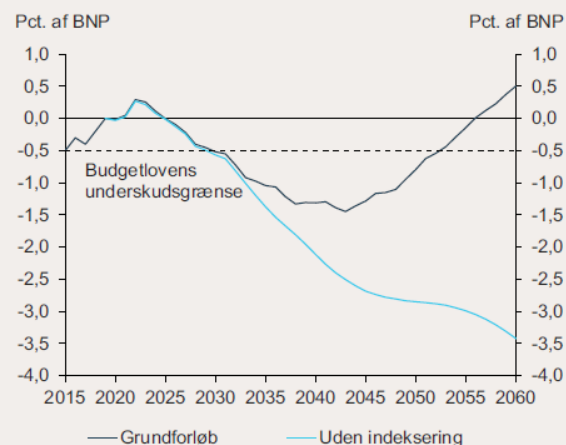
- Flygtninge – negative på kort sigt, knap så meget på lang
- Olie – negative på kort sigt, neutrale på lang sigt
- Nye principper – permanent mindreregulering
- Forbedrede metoder i fremskrivningen, rettelser af fejl

Langsigtede udfordringer

- Hængekøjen har stadig underskud under 0,5 pct. af BNP
- Den dominerende drivkraft er STADIG demografien – stigende levetider hvor pensionsalderen ikke følger med

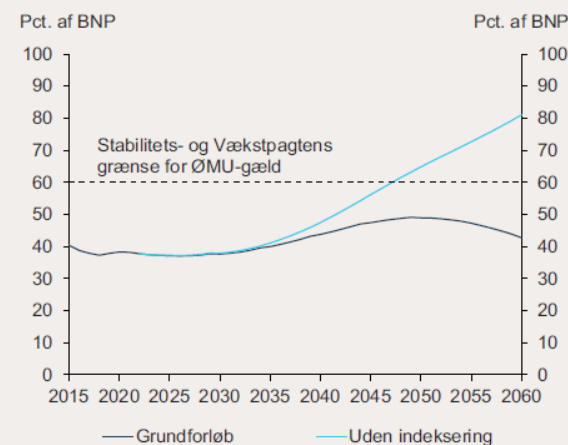
Figur 6.1

Levetidsindeksering har styrket den strukturelle offentlige saldo...

Figur 6.2

... og forebygger store stigninger i den offentlige gæld

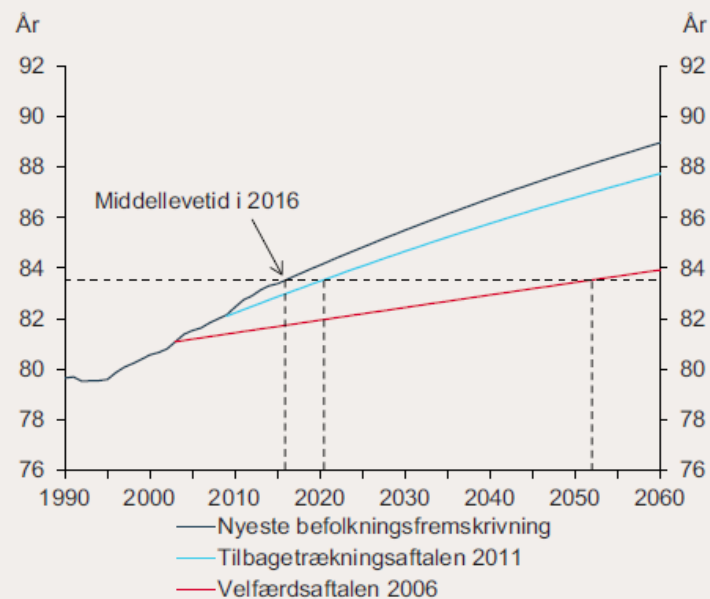

Langsigtede udfordringer

- Den dominerende drivkraft er STADIG demografien – stigende levetider hvor pensionsalderen ikke følger med

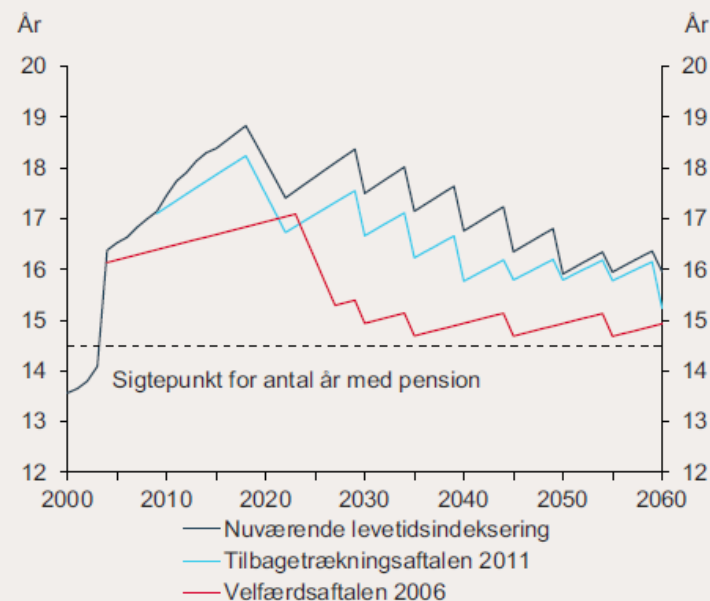
Figur 6.3

Middellevetiden stiger mere end forventet ...

Figur 6.4

... det giver flere år på pension for nogle generationer

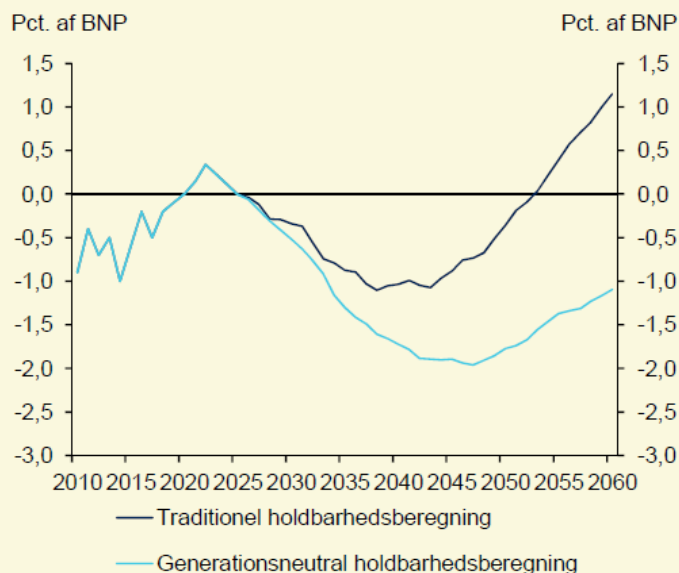

Langsigtede udfordringer

- Nuværende (over)holdbarhed forsvinder, hvis andel af livet på folkepension ikke sættes ned i fremtiden

Figur 5

Udvikling i den strukturelle saldo afhængig af HBI principper

Tabel 2

Dekomponeret bidrag af forskellen i HBI afhængig af principper

	HBI
Pct. af BNP	
Standard HBI	0,9
Uændret antal år på pension (målt ved folkepensionsalderen)	-0,8
Løn- fremfor prisregulering af ydelser (børnefamilieydelse, boligsikring)	-0,2
Indeksering af grøn check og pro- gressionsgrænse for rentefradraget	-0,1
Generationsneutral HBI	-0,2